

Małgorzata Walicka

"Sztuka i Naród a uniwersalizm",
Maria Gutowska, "Zeszyty Naukowe
WSP Bydgoszcz". *Studia Filologiczne*
z.5, Bydgoszcz 1979 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 23/4 (78), 237

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ GURBIEL Andrzej: "Świtezianka" Mickiewicza wobec dziedzictwa sentymentalizmu. "Rocznik Naukowo-Dydaktyczny WSP Kraków", z. 68. Prace Historycznoliterackie VII. Kraków 1978, s. 45-70.

Próba nowego spojrzenia na "Świteziankę". Autor polemizuje ze stanowiskiem interpretacyjnym sytuującym balladę w tradycji poezji sentymentalnej. Jego zdaniem; utwór ten wykorzystuje konwencję sielanki sentymentalnej w celu przeciwstawienia różnych rzeczywistości i prawd, w których żyją i które realizują strzelec i nimfa. Konsekwencje poznawcze, jakie płyną z tak zbudowanej opozycji, prowadzą - z jednej strony - do kompromitacji "nie rozumiejącej" świata i natury postawy sentymentalnej, z drugiej - do bardziej wyrazistego wyeksponowania podstawowych wyznaczników postawy i światopoglądu romantycznego.

BP/78/47

An.G.

/II/ GUTOWSKA Maria: "Sztuka i Naród" a uniwersalizm. "Zeszyty Naukowe WSP Bydgoszcz". Studia Filologiczne z. 5, Bydgoszcz 1979, s. 91-102.

Autorka omawia związki między światopoglądem grupy "Sztuka i Naród" a koncepcją kultury sformułowaną przez ks. Józefa Warszawskiego ("Uniwersalizm. Zarys narodowej myśli społecznej", W-wa 1942). Uniwersalizm, idea syntezy sprzecznych dążeń kultury - indywidualizmu i totalizmu, jest próbą jednolitego ujęcia zagadnień wiedzy, filozofii, sztuki itp. oraz społeczeństwa, państwa, narodu. Analizując poglądy Warszawskiego, dowodzi autorka, iż wbrew własnym założeniom podporządkowuje ideolog jednostkę społeczeństwu, a jego wiara w niesprzeczność interesów indywidualnych i zbiorowych jest utopijna. Grupa "Sztuka i Naród" akceptowała uniwersalizm przede wszystkim ze względu na całościowy charakter systemu.

M.W.